

Павліха Н. В., д.е.н., професор, завідувач
кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами,
Кицюк І. В., к.е.н., доцент
кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Україна

Значення проектного менеджменту у сфері розвитку регіонів та територіальних громад

Сучасний етап розвитку економіки України потребує активного пошуку дієвих чинників макроекономічної стабілізації, належного відновлення обсягів виробництва та забезпечення подальшого зростання національного господарства [1, 4]. Для України в перехідний період до ринкових відносин існує нагальна необхідність поетапного формування моделі конкурентоспроможної відкритої національної економіки. Обґрунтування такої моделі розвитку економіки України має враховувати досвід багатьох, передусім європейських, країн і водночас бути адаптованим до національної специфіки розвитку ринкових відносин. Забезпечення умов усталеної конкурентоспроможної національної економіки безпосередньо пов'язане з світовими тенденціями розвитку конкурентного середовища, економічної кон'юнктури, особливостями взаємодії з іншими країнами в процесі інтернаціоналізації господарства [2]. Це обумовлює потребу розробки напрямків і механізмів удосконалення управління конкурентоспроможністю національної економіки на рівні країни та її регіонів зокрема. Адже конкурентоспроможність національної економіки визначається наявністю конкурентного потенціалу регіонів країни та ефективністю його використання.

В умовах сьогодення за рахунок своєї комплексності та багатогранності показник конкурентоспроможності використовують для характеристики розвитку економічної системи будь-якого рівня, що є особливо важливим для транзитивних економік постсоціалістичного типу, до яких відноситься і економіка України.

Для України в цих умовах орієнтиром економічного прогресу є входження до групи країн, де домінує інноваційний шлях розвитку. А це пов'язано з необхідністю створення інституцій економіки знань. Одним із завдань таких інституцій є впровадження інновацій в усі сфери життєдіяльності суспільства [3, 14].

Поєднання системного впливу ендегенних та екзогенних ризиків з диспропорційністю регіонального розвитку, що постають в умовах ринкових трансформацій, вимагають розробки та

впровадження нової державної і регіональної політики щодо управління конкурентоспроможністю. Якщо роль держави характеризувалася дієсловами «створити і перерозподілити», то в умовах управління конкурентоспроможністю необхідно запровадити принцип «дати можливість і підтримати».

Окрім того, у сучасному глобалізованому світі тотальної конкуренції за ресурси, робочу силу, ринки збуту тощо кожен регіон, кожна громада, аби забезпечити своє процвітання та розвиток, створити для людини комфортне і безпечне середовище, мають бути конкурентоспроможними щодо інших регіонів та громад. Адже ресурси, насамперед йдеться про зовнішні та внутрішні інвестиції, ідуть лише туди, де їм простіше зайняти своє місце і де є більше шансів на отримання від цих інвестицій доходу.

В період продовження фінансово-економічної кризи регіон як соціально-економічна система повинен не тільки вміти ефективно використовувати свій ресурсний та конкурентний потенціал, але й створювати умови для формування нових конкурентних переваг, і їх носіями повинні стати підприємства та організації, що знаходяться на його території, а також адміністративні органи влади регіонального та муніципального рівнів.

У сучасній економіці більшість господарських завдань розв'язується на основі певних проектів, тобто спочатку визначаються цілі, а потім робиться спроба досягнути їх з урахуванням часових, ресурсних і фінансових обмежень. Планування проектів у поєднанні з процесами регулювання й контролю утворюють процес управління проектами, або проектний менеджмент. Світовий досвід свідчить, що управління проектами стало загальним стандартом поведінки у практичній діяльності [4, 3].

Досвід розвинутих країн довів, що єдина ефективна методологія впровадження інновацій – методологія управління проектами. Крім того, для сучасної системи управління регіоном (територією) дуже важливо те, що управління проектами – найефективніший інструментарій планування інвестицій, який дозволяє забезпечити задоволення очікувань клієнтів, конкурентні переваги, прозорість процесів для керівництва, розроблення нової інноваційної продукції, а також підвищення результативності освоєння та ефективності використання інвестиційних коштів. У період кризи це один з небагатьох інструментів виживання [5, 48].

Тому сьогодні тільки гармонійне застосування інструментів стратегічного управління й управління проектами може забезпечити сталий розвиток соціально-економічної системи будь-якого рівня

(підприємство, регіон, держава). Ефективно застосовувати такі інструменти – завдання передусім державних службовців, посадовців місцевого самоврядування, представників бізнесу, інших представників громади [3, 7].

Основною причиною необхідності застосування проектного менеджменту у сфері розвитку регіонів та територіальних громад, в першу чергу, виступає динамізм та невизначеність зовнішнього середовища. Адже, у якісно нових умовах розвитку економічних систем, в якості довгострокової конкурентної переваги є рівень сприйняття ними трансформаційних процесів.

Література

1. Потенціал конкурентоспроможності Західних регіонів України та проблемами його реалізації у посткризовий період [Електронний ресурс]: [аналітична доповідь] / [Волошин В. І., Васильців Т. Г., Мокій А. І. та ін.]. – Львів : ЛФ НІСД, 2011. – 98 с. – Режим доступу: <http://www.niss.lviv.ua>

2. Карнаков І. А. Проблеми багатовекторної інтеграції України в систему міжнародних економічних зв'язків у сучасних умовах [Електронний ресурс] / І. А. Карнаков. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2010_2/txts/10kiazsu.pdf

3. Рач В. А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: [навч. посіб.] / В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва; за ред. В. А. Рача. – К.: «К.І.С.», 2010. – 276 с.

4. Кобиляцький Л. С. Управління проектами: [навч. посіб.] / Л. С. Кобиляцький. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.

5. Чернихівська А. В. Переваги застосування проектного менеджменту у сфері регіонального управління / А. В. Чернихівська // Стратегія економічного розвитку України. – 2014. – № 34. – С. 47–51.